นโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินการด้านการศึกษาตามปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

1. ความเป็นมา

ด้วย ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 การศึกษาถูกกำหนดให้เป็นกลไกหลักในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับประเทศไทยประโยชน์ที่จะได้รับในกรอบความร่วมมือกับอาเซียน ได้แก่ ความช่วยเหลือด้านวิชาการและเทคนิคภายใต้โครงการต่างๆ และ/หรือนโยบายต่างๆ ที่อาศัยการผลักดันร่วมกันภายใต้กรอบอาเซียน

2. การดำเนินงานด้านการศึกษาของอาเซียน

- **กฎบัตรอาเซียน** ได้กำหนดให้มีการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 โดย**การศึกษาถูกกำหนดให้เป็นกลไกหลักในการนำอาเซียนก้าวสู่ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและสังคม** มีศักยภาพในการแข่งขัน และอำนาจต่อรองการเจรจากับกลุ่มประเทศในภูมิภาคอื่นๆ รวมทั้ง ประชาคมยุโรป มีกลไกการขับเคลื่อนประกอบด้วย 3 เสาหลัก

  - **ประชาคมการเมือง-ความมั่นคงอาเซียน** เน้นสร้างความมั่นคง สร้างกลไกแก้ไขความขัดแย้งภายในอาเซียน
  - **ประชาคมเศรษฐกิจ** เน้นสร้างการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า การบริการ การลงทุน ลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม
  - **ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน** เกี่ยวกับการพัฒนาด้านสาธารณสุข การศึกษา ชีวิตความเป็นอยู่ และยอมรับซึ่งกันและกันภายในวัฒนธรรมอันหลากหลายของอาเซียน

  การดำเนินงานของแต่ละเสาหลักจะมีแผนงานการจัดตั้งประชาคมของแต่ละเสาเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานของอาเซียน

- **แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน**

  ความร่วมมือด้านการศึกษาอยู่ในเสาหลักของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน **ให้ความสำคัญต่อการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา การนำเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษา ความร่วมมือในการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพ**

- **ปฏิญญาชะอำ-หัวหินด้านการศึกษาฯ**

  ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ซึ่งจัดขึ้น ณ ชะอำ-หัวหิน ประเทศไทย เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2552 ได้ให้การรับรอง**ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน** โดยมีเนื้อหาตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน ด้านการศึกษา และเป็นการ**ยกระดับเอกสารข้อเสนอด้านการศึกษาของที่ประชุมวิชาการระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2552**

สาระของปฏิญญาการศึกษาฯ ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยให้การศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนผ่านทั้ง 3 เสาของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย การขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพทางการศึกษาการดำเนินการวิจัย การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน การพัฒนาเยาวชน ฯลฯ

<u>3. การประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2558</u>

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2558 เมื่อวันจันทร์ที่ 23 สิงหาคม 2553 เวลา 15.00 น. ณ ห้องประชุมกระทรวงศึกษาธิการ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้อำนวยการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ผู้แทนกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน มีสาระสำคัญ ได้แก่

- การรายงานผลการดำเนินการด้านการศึกษาของประเทศไทยของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การดำเนินงานภายใต้กรอบรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน การเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน โครงการ Spirit of ASEAN การจัดทำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยเพื่อรองรับการเปิดเสรีด้านการศึกษา โครงการพัฒนากฎหมายเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษา โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านการศึกษาในกอรบอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น
- ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่างนโยบายเพื่อดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาฯ ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 นโยบาย ดังนี้

<u>นโยบายที่ 1</u> การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558

<u>นโยบายที่ 2</u> การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

<u>นโยบายที่ 3</u> การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน

<u>นโยบายที่ 4</u> การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

<u>นโยบายที่ 5</u> การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

- ที่ประชุมได้มอบหมายให้แต่ละองค์กรหลักจัดทำแผนปฏิบัติการตามนโยบายดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาฯ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามนโยบายดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาฯ โดยให้รายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการเพื่อติดตามผลการดำเนินงานซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจะได้แต่งตั้งต่อไป

✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡✡